

Política Cultural/ George Yúdice, Toby Miller

“Una union cada vez mas estrecha entre los pueblos de Europa”; la meta estipulada en los Tratados de Roma y Maastricht: ¿como hacer europeos a los heterogeneos pueblos de Europa, tradicional y ferozmente nacionalistas?”

Europar Batasuna tratadod e libre comercio gisa sortu zen, helburu ekonomikoekin, baino urteen poderioz intgrazio politikoaren aldeko joera bat antzeman daiteke. 1993ko EBren Tratatuak poltika kulturalak aniztasun nazionala nahiz identitate kulturala bermatzeko beharra adierazten du. 70. hamarkadan hasten da europ programa kulturalak sustatzen, arrazoi bai politiko bai ekonomikoengatik. Gaur egun, hauek lirateke pannazionalismo europarraren ezaugarriak: sinesmen erlijioso judeokristauak, politikaren, arte eta zientzien errelato helenista eta jurisprudenzia erromatarrena. Europa nazionalismo kapitalistak eragindako bi mundu gerratik bereizten saiatzen da eta gerra hotzak eragindako europaren bereizketa “erreala denaren eternaldi” gisa irudikatzen da. Ilustrazio berri baten aldeko eta amerikanizazioaren aurkako herentzia komun bat asmatu da.

Honek ordea, ez dauka arrakasta handirik, izan ere, europar integrazioa burokrata eta politikariek gauzatu zuten, eta ez gizarte zibilak. Funtzionarioek erakutsi nahi dute europaren kultur politikak ondare konparitu batera gehitzen direla ez direla asmatuak. Asmo explizitu bat dago “teknokraten” Europa “herriaren” Europa batekin ordezkatzeko. Baina hau egiteko saiakerek ez dute arrakasta handirik, izan ere, identitate hau Asia eta Afrika “beste” bilakatzen dituzten indar imperialistekin lotzen da. Beste batzuk diote europarrak batzen dituen lazoa ilustrazioa dela, ilustrazioarekin batera datozen arrazoimen, progreso eta humanismoarekin batera. Honen erakusle litzake EBren himnoa Schillerren “Oda a la alegría” izatea.

Beste alde batetik, estatuen subiranotasunaren nozioa ahultzen ari da Bruselaren ematen ari den zentralizazioaren eta barneko etnizismo separatisten ondorioz.

1989ko AEB eta Canadaren Tratado de Libre Comercion AEBk etzuen lortu industria kulturalak sartzea bertan, eta beraz, interes berezia zeukan EBean. Aldi berean, Europa kupoak ezartzen ari zen telebistan, ziurtaratzeko transmititzen zenaren heineko bat (%50) europarra izan behar zuela. 1989an Europar Batasunak “Television sin Fronteras (TSF) gomendatu zuen, importazioei %50eko muga jartzen ziena. TSFaren aldekoentzako, zilegi da kupoak mantentzea (neoliberalen kritiken aurrean), telebistaz erbitzu kultural bat eta ez merkantzia bat delako, eta komunikanide lokalen desestabilizazioa eta AEBren dominazio kulturala ekarriko lukelako haren ezak. Horrela, TSFa erabat merkantzia bihurturiko komunikabideen aurkako salbuardia eta aniztasuna bermatzeko modu gisa ikusi zen. Dena dela TSF honek bideak irekita uzten ditu %50eko kupp hau zeharka gainditzeko.

1990 hasieran Europar Komisioak Media programa sortu zuenprodukzio zinematografiko europar bat bultzatzeko, sensiblea kultura lokalekiko baino hala ere Europa osoan hedatzeko gaitasuna izango zuena eta beraz rentablea izango zena. Arazo asko egon ziren: Finantziazio oso baxua, jatorrizko herrialde/hizkuntzatik at zirkulatzeko ezgaitasuna zuten produkzioak. Produkzioan baino gehiago distribuzioan zentratu ziren, eta logika komertzial baten baitan jardun zuen: jada existitzen ziren interes handien alde jokatzeko, etorkizun segurua zutenak.

Baino, 2.kapituluan ikusi dugun bezala, lan kulturaren dibisio internazionala kolokan jarri du AEN-Entretanimendua/Europa-Hezkuntza antinomia, "en virtud de un cine de arte que es, efectivamente, un género "euronorteamericano" en terminos de financiación y gerenciamiento".

EBren kezka kulturarekiko ez dugu ikusi behar bere hasierako interes ekonomikoaren aurka dihoanik: izan ere, subirnotasun kulturalaren ideia, AEBri aurre egiteaz gain, kapital monopolistarentzako eta europako herrialde boteretsuenetzako mesedegarria da. Urte luzez EBko "kalotatzeko" emisorak batzearen saiakerak drama europear bat sortzeko, arrakastarik ez: la noción de dramaturgias nacionales discretas y los temores de engendrar la insulsez (Que es soso y no tiene gracia o interés.) esencial de un "europudding", que se esfuerza por incluir normas relativas al multilinguismo, al público y a la producción hasta el punto de perder su forma.

1999ko Hizkuntza regional eta minoritarioen inguruko Gutun Europarrak exigitzen die estatu kideei hizkuntza regional nagusiei hezkuntza programetan, espazio mediatikoan eta señaletikan (seinaleak) tarte bat uztea. Frantzian, adibidez, non inglesaren boterearen aurrean kezkatuta zeuden batzuk (hau EB osoan zabalduko kezka), erreakzioa egon zen honen aurka, esanez Karta hau nazioaren hizkuntzaren aurkako eraso bat zela, eta Frantzaiko Gorte konstituzionalak esan zuen hizkuntz aniztasunak errepublikaren zatiezintasuna arriskuan jartzen zuela.

Norberaren kultura mantentzearen eta batasun kulturalaren arteko kontraesanak ezaugarritzen du EB, plano ekonomikoan pribatizazioaren eta politika industrialaren nahasketak bezala. Mendebaldeko europan, barne merkatuak fusio eta penetrazio kulturalera ireki dira, baino regioak kultur politika aktibo bat dauka, kanpokoan aurka definitua. Ondorioa, barne lehia eta babesa kanpora begira.